

Johannes Chrysostomus. De kracht van het woord

TOM ZWAENEPOEL

LOOPT de winter ten einde, dan keert het mooie jaargetijde terug. De zeevaarder brengt het schip naar het water. De soldaat poest de wapens en dresseert het paard voor de strijd. De boer slijpt de sikkel. De opnieuw sterker geworden zwerver rust uit voor de lange reis. De atleet trekt zijn kleren uit en bereidt zich voor op de wedstrijden. Zo reinigen ook wij bij het begin van de vasten – bij de terugkeer van een geestelijke lente – de wapens zoals de soldaten. Zo slijpen wij de sikkel zoals de boeren. Zoals de zeevaarders maken we het schip van onze geest klaar, om de stromen van de zinloze hartstochten tegemoet te treden. Zoals zwervers nemen we de reis naar de hemel opnieuw op. Zoals atleten bereiden we ons voor op de strijd door alles uit te trekken.

Aan het woord is een van de meest productieve kerkvaders en ongetwijfeld de grootste redeenaar van de vroege kerkgeschiedenis, Johannes Chrysostomus.

Bovenvermelde passage plukten we uit zijn *Preken tot het volk van Antiochië*. Johannes wordt omstreeks 349 geboren in een rijke familie in Antiochië. Hij studeert filosofie en retoriek, leeft als monnik en kluizenaar in de eenzaamheid, tot zijn gezondheid hem dwingt terug te keren naar Antiochië. Zijn ziekte maakt dat hij inziet dat hij niet in afzondering moet leven, maar zich integendeel moet uiten in de samenleving. Hij wordt priester en later patriarch van Constantinopel. Als priester wil hij, zoals hij in zijn werk over het priesterschap beschrijft, „waardig en toch niet opgeblazen, nederig en toch niet onderdanig, streng en toch mild” zijn.

Als begenadigd predikant en zielzorger is Johannes een voorbeeld voor zijn omgeving. Hij zorgt voor de armen, laat ziekenhuizen bouwen en bevordert de missie. Als gevolg van zijn openhartige visie, in het bijzonder zijn kritiek op het luxelevens van de stedelingen, de keizer en de

Kerk, heeft hij veel vijanden. Op grond van intriges wordt Johannes afgezet en veroordeeld tot ballingschap. In 407 sterft hij aan de gevolgen van de lichamelijke inspanningen en de kwellerijen vanwege zijn bewakers aan de grens tussen Armenië en Georgië.

Johannes is een begaafd redeenaar. Dit verklaart zijn bijnaam *chrysostomus*, ‘gulden mond’. Van hem zijn zeventien verhandelingen, meer dan zevenhonderd authentieke preken, Matteüs- en Pauluscommentaren evenals 241 brieven bewaard. Zijn geschriften zijn toegankelijk voor het grote publiek en getuigen van diep inzicht en grote levensvreugde. Hij confronteert de moderne mens met de wezenlijke aspecten van het leven. Zo begeleidt Johannes ons op de weg van de menselijke groei, zowel lichamelijk, als intellectueel en religieus. Dankzij zijn inzichten kunnen we diepe waarden in ons leven herkennen en ze in de praktijk omzetten.

Vaak horen we dat jongeren vandaag nauwelijks of zelfs niet meer geloven. Alles wat naar Kerk of geloof ruikt, wordt verworpen. Het moderne alternatief is aantrekkelijker: alles kan en mag. Grenzen worden verlegd. Soms worden de almaar complexer wordende scholengemeenschappen met beschuldigende vinger aangewezen, scholen die het adjectief ‘katholiek’ of ‘christelijk’ te oppervlakkig zouden toelichten. Maar ook de ouders dragen een grote verantwoordelijkheid. „Bezorg de kinderen vanaf hun kinderjaren geestelijke wapens en leer ze met de hand een kruisteken op het voorhoofd maken”, schrijft Johannes Chrysostomus in zijn twaalfde preek over de eerste brief aan de Korintiërs. En inderdaad, een familie kan een ‘kleine kerk’ zijn (twintigste preek over de brief aan de Efeziërs). Voor Johannes is de liefde de wortel van alle goede dingen. „Wie dus verwijderd wat de liefde kwetst, die verenigt en verbindt ons allen met elkaar”, schrijft hij in zijn negentiende preek.

OMROEP

• 19 april, 23.40 uur, IKON via Nederland 2. LUX is een verdiepend magazine over religie, kunst, cultuur en samenleving. Het werpt zijn licht op onvermoede dingen en gaat op zoek naar betekenis. Of zoals de makers het beeldrijk stellen: „Uw TomTom door het religieuze en culturele landschap van de Lage Landen.” Vanavond *Zingeving op de Zuidas*. Laatstgenoemde benaming slaat op een gebied in Nederland waar menig toporganisatie haar hoofdkwartier heeft, een regio ook waar momenteel onzekere (financiële) tijden heersen. In deze algemene ‘systeemcrisis’ probeert Stichting Zingeving op de Zuidas momenten van reflectie te scheppen. LUX gaat met de drijvende kracht van de stichting, aankomend predikant/ondernemer Ruben van Zwieten, op bezoek bij Elco Brinkman, misschien wel de machtigste man van Nederland. Ze willen diens visie horen over de menselijke maat in een wereld van staal, beton en glas.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 80417.

De vrome kudde

VERKOPERSPRAAT

Een vertegenwoordiger in stofzuigers klopt aan bij een oudere dame.

– Mevrouw, onze stofzuiger is echt onmisbaar, ook in uw huis. Zuigt echt alles. Laat u het me bewijzen...

Hij schuift de asla uit de kachel en kiepert die demonstratief leeg over de keukenvloer.

– Ziedaar, mevrouw, als onze stofzuiger dat niet in een oogwenk opruimen kan, dan eet ik al die as voorwaar zelf op!

Grijnst de dame:

– Begin er dan al maar aan. Ik zit namelijk zonder elektriciteit!

Ingezonden door Jacqueline De Clerck

VERKOPERSPRAAT

De bruiloft van haar dochter komt eraan en boerin Flavie moet dus wel naar de stad. Ze heeft namelijk een hoed nodig. Voor het eerst in haar leven stapt ze het grootwarenhuis binnen. Na het passen van wel twintig modellen vindt ze nog steeds haar gading niet. Zegt de vriendelijke verkoopster:

– Geen erg, mevrouw. Neemt u gewoon de roltrap naar de derde verdieping. Daar zal men u beter kunnen helpen. Hier vindt u toch slechts lampenkappen.

Ingezonden door Jacqueline De Clerck

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? *Kerk+Leven • Vrome Kudde*, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03/210.08.49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

VLAAMSE PUZZELS DEPUZZELAAR

Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.

Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.

Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: STIJLLOOS

vulkaanmond	oude Ital. munt	4	legering	palm	binnenkort
winkelier	melkklief	7		troefkaart	vertrouwd
houding			verfstof		
kleine steentjes			naaigerei		
1					3
bijwoord		tandeloos zoogdier		welge groei	landbouw-werktuig elk
doctor		maal			
5		schaftlokaal		2	
		hap			
onbarmhartig	Europees land rivier (Sp.)				rivier in Schotland
			Oudnoors epos		
			barium		
Europeaan varkenshok		8	uitvoerig		6
		circa		herkauwer	

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---